

Aneks 3.

Autonomia i sposób jej ogłaszania

Tekst przyjęty przez V Wszechprawosławną Konferencję Przesoborową
(Chambésy 2015)¹

Piąta Wszechprawosławną Konferencja Przesoborowa, pracując nad tekstem opracowanym i przyjętym przez Międzyprawosławną Komisję Przygotowawczą, która obradowała w dniach 9–17 grudnia 2009 roku, zatytułowanym *Autonomia i sposób jej ogłaszania*, przeanalizowała eklezjologiczne, kanoniczne i pasterskie aspekty instytucji autonomii i jednogłośnie opracowała ogólnoprawosławne stanowisko dotyczące tego zagadnienia.

Zagadnienia, którymi zajęła się V Wszechprawosławną Konferencja Przesoborowa, wynikające z dokumentu wyżej wspomnianej Międzyprawosławną Komisji Przygotowawczej, dotyczyły:

- a) pojęcia, treści i różnych form instytucji autonomii;
- b) wstępnych warunków, jakie Kościół lokalny powinien spełnić, aby wystąpić z prośbą o nadanie autonomii do Kościoła autokefalicznego, któremu podlega;
- c) wyłącznych kompetencji autokefalicznego Kościoła do rozpoczęcia i zakończenia procedury udzielenia autonomii jakiejś części swojej jurysdykcji kanonicznej, przy czym na terytorium prawosławnej diaspory autonomiczne Kościoły nie mogą być ustanawiane;

¹ Tekst franc.: Cinquième Conférence Panorthodoxe Préconciliaire, *L'autonomie et la manière de la proclamer. Décision* (Chambésy, 15 octobre 2015), <https://mospat.ru/fr/2016/01/28/news127358/> (28.01.2016).

d) skutków tego aktu eklezjalnego dla stosunków Kościoła, którego autonomię ogłoszono, z macierzystym Kościołem autokefalicznym, jak też z innymi autokefalicznymi Kościołami prawosławnymi.

1. Instytucja autonomii wyraża w sposób kanoniczny status relatywnej lub częściowej niezależności jakiejś części jurysdykcji kanonicznej od autokefalicznego Kościoła, któremu ta część kanonicznie podlega.

a) W trakcie stosowania tej instytucji w praktyce kościelnej zostały wypracowane różne stopnie zależności Kościoła autonomicznego od Kościoła autokefalicznego, który przyznał autonomię.

b) Wybór zwierzchnika Kościoła autonomicznego zostaje zatwierdzony lub dokonany przez kompetentny organ kościelny Kościoła autokefalicznego, którego zwierzchnik jest wymieniany (w czasie liturgii) przez zwierzchnika Kościoła autonomicznego i który zachowuje z nim kanoniczną łączność.

c) W funkcjonowaniu instytucji autonomii istnieją różne formy jej zastosowania w praktyce kościelnej, określane stopniem zależności Kościoła autonomicznego od autokefalicznego.

d) W niektórych formach autonomii stopień zależności autonomicznego Kościoła wyraża się poprzez uczestnictwo zwierzchnika tego Kościoła w synodzie autokefalicznego Kościoła.

2. Rozpoczęcie i zakończenie procedury nadawania autonomii jakiejś części kanonicznej jurysdykcji danego Kościoła autokefalicznego należy do wyłącznej kompetencji tego Kościoła. Wobec tego:

a) Jeśli Kościół lokalny wnioskujący o nadanie autonomii spełnia wszystkie wymagane do tego warunki kościelne i pasterskie, zwraca się z odpowiednią prośbą do Kościoła autokefalicznego, któremu podlega, wyjaśniając poważne przyczyny, które skłoniły go do złożenia takiej prośby.

b) Po otrzymaniu takiej prośby Kościół autokefaliczny na synodzie ocenia jej przesłanki i przyczyny i przyjmuje postanowienie o nadaniu lub nienadaniu autonomii. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia zostaje wydany odpowiedni tomos, określający terytorialne granice Kościoła autonomicznego i jego stosunki z Kościołem autokefalicznym, któremu podlega, zgodnie z ustalonymi kryteriami tradycji kościelnej.

c) Zwierzchnik Kościoła autokefalicznego powiadamia Patriarchat Ekumeniczny i pozostałe Kościoły autokefaliczne o nadaniu autonomii danemu Kościołowi.

d) Kościół autonomiczny uczestniczy w międzyprawosławnych, międzychrześcijańskich i międzyreligijnych stosunkach poprzez Kościół autokefaliczny, od którego otrzymał autonomię.

e) Każdy Kościół autokefaliczny może nadawać status autonomii wyłącznie temu Kościołowi, który znajduje się w granicach jego geograficznego zasięgu. Na terytorium prawosławnej diaspory Kościoły autonomiczne mogą być ustanawiane tylko w przypadku ogólnoprawosławnej zgody koordynowanej przez patriarchę ekumenicznego, zgodnie z ogólnoprawosławną procedurą.

f) W przypadku nadania statusu autonomii temu samemu okręgowi kościelnemu przez dwa Kościoły autokefaliczne i obopólnego (wzajemnego) kwestionowania tej autonomii obydwie strony wspólnie lub oddzielnie zwracają się do patriarchy ekumenicznego, aby ten znalazł rozwiązanie kanoniczne powstałego problemu zgodnie z ogólnoprawosławną procedurą.

3. Ogłoszenie autonomii pociąga za sobą następujące skutki dla Kościoła autonomicznego i dla jego relacji z Kościołem autokefalicznym:

a) Zwierzchnik Kościoła autonomicznego wymienia wyłącznie imię głowy Kościoła autokefalicznego.

b) Imię zwierzchnika Kościoła autonomicznego nie jest umieszczone w dyptychach.

c) Kościół autonomiczny otrzymuje święte miro od Kościoła autokefalicznego.

d) Biskupi Kościoła autonomicznego są wybierani przez kompetentny organ tego Kościoła. W przypadku niezdolności Kościoła autonomicznego do takiego działania otrzymuje on pomoc od macierzystego Kościoła autokefalicznego.

Chambésy (Genewa), 15 października 2015 roku

Z francuskiego przełożył ks. Andrzej Kuźma